

УДК 811.161.2'37
DOI <https://doi.org/10.26661/2414-9594-2020-1-1-19>

ФАУНОНІМИ ТА ФЛОРОНІМИ В ПОЕТИЧНИЙ МОВІ ТОДОСЯ ОСЬМАЧКИ

Лисенко Н. О.

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри фундаментальної та мовної підготовки
Національний фармацевтичний університет
вул. Пушкінська, 53, Харків, Україна
orcid.org/0000-0001-8607-2213
lis-enko@bigmir.net*

Сінна Л. Ю.

*доцент кафедри філології, перекладу та стратегічних комунікацій
Національна академія Національної гвардії України
майдан Захисників України, 3, Харків, Україна
orcid.org/0000-0002-0407-1995
sennaya1985@gmail.com*

Ключові слова: ідіостиль, архетипна модель світу, зоонім, орнітонім, дендронім, флоризм, семно-компонентний аналіз.

Грунтуючись на тому, що всебічне дослідження авторських ідіостилів, опис трансформацій архетипових і традиційних образів-символів – передумова якісного дослідження історії національної художньої мови, у статті розглянуто особливості реалізації семантики метафор і символів, до складу яких входять зооніми, орнітоніми, дендроніми та флоризми, у поетичній мові Тодося Осьмачки. Уперше детально описано індивідуально авторські образні паралелі, застосовано порівняльний метод і семно-компонентний аналіз для встановлення семантичних трансформацій таких рослинних символів, як верба, калина, дуб, ромен-зілля, акація, дзвіночок, роза, родової назви «квітка», фаунонімів «вовк» і «ворон», орнітонімів «голубка», «орел», «зозуля». Досліджено традиційні символічні паралелі «людина – дерево», «осінь – кінець життя», а також ті, що свідчать про специфіку авторського світобачення: «квіточка-дзвіночок – серце поета», «зрубана акація – втрачене кохання». Наголошено на необхідності чіткого розмежування індивідуальних авторських та успадкованих символів, адекватного тлумачення понять «архетиповий образ-символ», «індивідуальний авторський символ», «народнопоетичний символ» тощо. Для аналізу свідомо взято твори як раннього періоду творчості, так і доробок поета в еміграції, що дає можливість простежити розвиток образних парадигм. Зазначено, що, попри безумовну цінність як предмета дослідження, розглядувані образи-символи не становлять ідіостилістичної домінанти та зазвичай виконують допоміжну функцію, тобто є тлом для сприймання іншого, більш важливого, на думку автора, образу. Уживання їх навіть під час тривалого перебування в еміграції свідчить про те, що зазначені фауноніми й «рослинні» символи є складниками ментальної бази, яка й має визначати етнічну належність митця. Для встановлення первинного значення традиційних образів-символів використано збірник вибраних праць М. Костомарова «Слов'янська міфологія», «Словарь символів» Дж. Тресіддера, семно-компонентний аналіз проведено із застосуванням одинадцятитомного Словника української мови.

FAUNONYMS AND FLORONYMS IN POETIC LANGUAGE OF TODOS OSMACHKA

Lysenko N. O.

*Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Fundamental and Language Training
National University of Pharmacy
Pushkinska str., 53, Kharkiv, Ukraine
orcid.org/0000-0001-8607-2213
lis-enko@bigmir.net*

Sinna L. Yu.

*Associate Professor at the Department of Philology, Translation and Strategic Communications
National Academy of the National Guard of Ukraine
Zakhysnykiv Ukrainy Square, 3, Kharkiv, Ukraine
orcid.org/0000-0002-0407-1995
sennaya1985@gmail.com*

Key words: *idiostyle, archetypal model of the world, zoonym, ornithonym, dendronym, florism, seme-component analysis.*

Based on the fact that a comprehensive study of the author idiostyles and description of the transformations of archetypal and traditional images-symbols is a prerequisite for a qualitative study of the history of a national artistic language, the article explores the peculiarities of metaphors and symbols implementation in the poetic language of Todos Osmachka, namely zoonyms, ornithonyms, dendronyms and florisms. For the first time ever individual figurative parallels of the author are described in details, a comparative method and seme-component analysis are used to establish semantic transformations of such plant symbols as верба, калина, дуб, ромен-зілля, акація, дзвіночок, роза, semantic transformations of genonym of квітка and faunonyms such as вовк and ворон, ornithonyms голубка, орел, зозуля. The traditional symbolic parallels as «людина – дерево», «осінь – кінець життя», as well as those that indicate the specificity of the author's worldview: «квіточка-дзвіночок – серце поета», «зрубана акація – втрачене кохання» are considered. It is emphasised on the necessity for a clear distinction between individual authorial and inherited symbols, consequently for an adequate interpretation of such concepts as “archetypal image-symbol”, “individual author's symbol”, “folk poetic symbol” etc. For this analysis there were taken deliberately both the early works of the poet and his works created in exile. Such approach gives the opportunity to trace the development of figurative paradigms. It is pointed out that despite the absolute value as a subject of study, the considered images-symbols do not constitute an idiostylistic dominant. They usually perform an auxiliary function and form the background for the perception of another, more important, according to the author's opinion, image. But their usage by the poet even during a prolonged exile provides the indication that these faunonyms and “plant” symbols are components of the mental base that should determine the ethnicity of the author. To establish the primary meaning of traditional images-symbols were used the works of Mykola Kostomarov “Slavic Mythology” and of Jack Tresidder “Dictionary of Symbols”, seme-component analysis was performed with the help of “The Dictionary of the Ukrainian language” in 11 volumes.

Постановка проблеми. Художні твори відбивають процеси, характерні для певного етапу розвитку літературної мови. Саме тому всебічне дослідження авторських ідіостилів, опис трансформацій архетипових і традиційних образів-символів – передумова якісного дослідження історії національної художньої мови.

Питання детермінованості творчості сучасних українських митців архетиповою моделлю світу цікавить багатьох українських дослідників. Диференціації понять архетип – архетиповий символ – традиційний символ – приділяють увагу Г. Микитів [9], Л. Белехова [1], Т. Урись [14], про архетипи, властиві українській ментальності, говорить О. Гордійчук [4]. Специфіку образних дендронімів, зоонімів, орнітонімів і флоризмів вивчають О. Гоменюк [3], З. Дубравська [5], І. Сметана [11] та ін.

Авторські трансформації образів-символів, до складу яких входять зооніми, орнітоніми, дендроніми та флоризми, побіжно розглядали ми в попередніх дослідженнях [8].

У вагомих працях таких вітчизняних дослідників, як М. Слабошпицький, Н. Зборовська, О. Лапко, С. Маринкевич В. Пахаренко, В. Барча образна система творів Т. Осьмачки розглядається суто в літературознавчому аспекті. Відповідно, сьогодні авторські трансформації традиційних образів-символів та архетипових образів у поетичному ідіостилі Т. Осьмачки залишаються поза увагою дослідників, що й доводить актуальність нашої роботи.

Метою розвідки є дослідження авторських трансформацій традиційних символічних дендронімів, фітонімів, орнітонімів і флоризмів із застосуванням семно-компонентного аналізу в поетичній мові Тодося Осьмачки. Пропонуємо диференціювати індивідуальні авторські й успадковані символи. Серед останніх розрізнати трансформації символів архетипної природи, народнопоетичні символи, міфологеми різного походження, християнську символіку тощо.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для ідіостилу Т. Осьмачки характерне вживання традиційних символічних фаунонімів і флоризмів, що виконують допоміжну функцію.

Частіше вони є тлом для сприймання іншого, більш важливого, на думку автора, образу. Такими, наприклад, є міфологема «орел» (увага читача акцентується на архетипному символі сонце), орнітонім «ворон», зоонім «вовк», флоризм «рожа», дендронім «явір» тощо. У таких випадках ми намагаємося розглянути названі традиційні символи разом із тим образом, «енергетичне поле» якого вони утворюють.

Уживаною є конструкція, схожа на народнопісенний паралелізм: «Іде снігами сірий звір і сумно виє по балках. Кінець Діброва бачить свій...»

[12, с. 149]. Перифраз сірий звір зберігає всі традиційні негативні конотації, що супроводжують лексему «вовк» [13, с. 146].

У вірші «Містерія», створюючи поетичний простір, автор наділяє міфологеми традиційним для фольклорних творів значенням: «В лісі за городом дивнії чари держать темну силу в сні: лева, що спить у хащах із передвік, сонну сову, що кричить у дуплі <...> Жахом душа у людей пойнялась, тільки почули совин вони глас <...> Два вартові ці, як душі лісів, вийшли із тьми і сполохали світ» [12, с. 117–118]. Сова й пугач є символами жаху, нічних страхів, зловісності [7, с.105]. Лев є традиційною для європейської спільноти емблемою гордості, мужності, хоробрості. Проте наведеним значенням поет не обмежується. У нього сова, лев – атрибути судилища: лев – як образ із позитивними конотаціями, сова – уособлення страху перед вироком і спокутою.

Орнітонім «ворон» у традиційному негативному значенні (зловісний символ смерті, горя) спостерігаємо в рядках: «... і ворони й круки через гору летять аж на Київ золотий <...> О, як страшно кричать! <...> А із чорних дзьобів каплю кров лопотять об залізо домів...» [12, с. 66]. Автор вдається до використання й інших традиційних символів, а саме архетип «кров» ужито з негативними конотаціями. Отже, ворони й круки стають символами трагічних подій, смерті, що очікують Київ (як уособлення всієї України).

Голуб (голубка, голуби) – народнопоетичний символ кохання [7, с. 90], нареченої – реалізовано Т. Осьмачкою без змін семантики у вірші «Данте»: «Із гробу вилетить тоді голубка й віки пролине із тим словом вічним <...> що серце Дантове се тим же повне до Страшного Суду єдиним словом: Беатріче!» [12, с. 134]. Створюючи символ-слово «вічне», автор використовує один із відомих світовій літературі архетипів – logos (слово). Серед усього спектру властивостей слова для створення образу поет обирає здатність передавати емоції й почуття. До семантичного оточення лексеми «кохання» органічно входять означення «єдине», «вічне». Отже, символічне значення імені Беатріче – найщиріше, не підвладне часові кохання. У контексті: «І ми тепер не вирвемо із боротьби зозулі навіть для весінньої верби, аби гукала до людей крізь теплі віти про сонце те, що без утоми світить <...> І дух наш <...> шумітиме у світ, як верби без зозуль» [12, с. 188–189]. Спостерігаємо, як орнітонім «зозуля», що є народнопоетичним символом, набуває іншого порівняно з традиційним значення. У щоденній боротьбі за примарні достатки, матеріальні цінності людство втрачає здатність бачити й відчувати красу у звичайному. Зозуля стає власне авторським символом природної гармонії і краси, весни, що співвідноситься

в поетичній моделі світу Т. Осьмачки з душевним оновленням. Образна паралель «дух (душа) – дерево без пташок» утілює авторське розуміння проблеми зубожіння і спустошеності людських душ, нівеляції сучасних духовних цінностей.

Спостерігаємо в Т. Осьмачки вживання символу зозулі з використанням сталої семантики: «... і не турбується, чи крик зозулі долине до її двора» [12, с. 215]. Кування зозулі символізує плач, горе, сум, самотність [7, с. 92]. Інша асоціація: зозуля кує – лічить роки. Відповідно, крик зозулі може символізувати плин людського життя. Не турбуватися криком зозулі – не сумувати за роками молодості, не перейматися життєвими змінами.

Комплекс «світ природи» (деталізована його реалізація «орел») традиційно для Т. Осьмачки співвідноситься з комплексом «духовно емоційний світ людини»: «Орел у Карпатах на скелі клекоче з крилом перебитим <...> І дух мій, неначе орел той далекий, безцільно гукає з осінніх ночей...» [12, с. 185]. Народнопоетичний символ орел зберігає загалом комплекс традиційних значень: «велич, вправність, швидкість, перемога над неприємностями» [7, с. 99], а також «влада, першість, лідерство» [13, с. 255]. На нашу думку, з додаванням власне авторських ознак «орел ... з крилом перебитим» символізує дух, величню, сміливу й самотню особистість.

Типовим прийомом образного відображення дендронімів є персоніфікація. Провідною тенденцією при створенні персоніфікованих дендронімів в Т. Осьмачки є виникнення асоціативного співвідношення між природними явищами й духовно-емоційною екзистенцією, подіями в житті героїв. Наприклад: «Зелені віти [верби] низько над водою схиляються і гойдаються з журбою, у стовбурі зітхають, і гудуть, і ронять бризками свій плач на труп» [12, с. 113].

М. Костомаров наводить такі значення народнопоетичного символу верба – недоля, сирітство, самотність [7, с. 76]. Безумовно, Т. Осьмачка скористався при творенні образу традиційними конотаціями. На нашу думку, причини виникнення метафори варто шукати в зорових і слухових асоціаціях. Схилені над водою віти дерева нагадують поетові зажурену постать людини (асоціація закріплена у видовій назві «плакуча верба»); шум віт співвідноситься із «зітханнями» та «плачем», краплі крові – зі сльозами. У контексті «Кров попід степом до гір дотекла <...> Хату підмила вдові. Журиться жито, схиливши у луг <...> Ліс нахилив свої списи на схід, довгі у сонці кінці розпіка» [12, с. 54] автор акцентує увагу на негативних конотаціях архетипу кров – «смерть, убивство». Персоніфіковані образи жита й лісу, як і в народнопоетичних творах, відповідають емоційному фону подій у житті ліричних героїв. Виникнення

бінарми «журиться жито» пояснюється зоровими асоціаціями, у яких виразно простежується характерний для Т. Осьмачки антропоморфізм у зображенні багатьох явищ природи, оскільки зі схиленою постаттю людини асоціюється стиглий («похилений») колос. Підґрунтям для створення бінарми «списи лісу» також стала зорова асоціація: у ядерній семемі слова «спис» – «холодна зброя у вигляді гострого металевого наконечника на довгому держаку» [10, IX, с. 509]. Зафіксовано провідну ознаку цієї зброї – «гострість». Відповідно, усі предмети, схожі за формою, починають асоціюватися з гострим списом. Словник містить схожий випадок образного вживання цієї лексики: «нової травки гострі списи» [10, с. 509].

Існує клас символів, заснованих на архаїчних міфах або традиційних віруваннях, спричинених прадавнім синкретичним типом мислення. У них говорять про можливість метаморфозних перетворень людини на птаха, тварину, квітку чи дерево. В українському фольклорі компонентом метаморфоз можуть бути такі дендроніми, як тополя, верба, явір, калина, дуб, горобина, береза. Дуб, чоловічий символ, співвідноситься із силою, наприклад: «А нині вже кого? З чийого краю під всохлий дуб чекати по жнивях, якому на гілля посеред гаю не сяде заспівати жодний птах?» [12, с. 172–173]. Усохлий дуб, відповідно, символізує нещасливу людину [7, с. 81]. Автор використовує семантику фольклорного символу без істотних змін, уживаючи паралель – «людина – дерево». Актуалізується й паралель «осінь – кінець життя»; тому бінарма «всохлий дуб» асоціюється зі старістю.

Традиційні народнопоетичні «рослини» символи отримують у Т. Осьмачки нове семантичне наповнення: «Та в купелі моє серце залишилось, й мати вилили з водою під калину. Ромен-зілля зросло з серця в росах кутих <...> Й ромен-зілля стало в'януть у туманах <...> Йшла дівчина й зірвала його в травах» [12, с. 37]. С. Єрмоленко зазначає, що фольклорні образи тополі, верби, калини, смереки вийшли за межі інтимної лірики й набули значення національних поетичних символів. Тривалий час ці дендроніми вживаються як художні образні атрибути України [6, с. 229]. У наведеному контексті образ-символ калина змінює свою традиційну семантику й починає позначати Україну – рідний край, етнічну самотність, гідність, систему національно зумовлених духовних цінностей, до яких відбувається символічне долучення ліричного героя. Значення ж народнопоетичного символу ромен-зілля, пов'язаного з коханням і здатного магічною силою нав'язати смутку на парубків [7, с. 66], залишається без змін. Зірвати ромен-зілля, що «зросло із серця», означає «заволодіти думками, коханням». Образ утворено

завдяки актуалізації в лексемі «серце» семема «цей орган людини як символ зосередження почуттів, настроїв, переживань» [10, с. 142]. Контекст «На зрубаний акація я ледь не плачу, бо в даль зелену зве блакить <...> Давно на пальці бачу кров і почуваю на душі пекуче горе, що, може, й мрію проколов <...> Деся понесла комусь любов, акацію мені покинувши колючу, і на руці від неї кров...» [12, с. 136] містить вислів зрубана акація – власне авторський символ утраченого кохання. Дендронім «акація», що символізує кохання, – надбання саме поетичної мови Т. Осьмачки. Образ «зрубаного, зів'ялого» дерева узятю автором із фольклорних текстів, причому негативні значення (смерть, сум, страждання) трансформуються в символ втрати. Виразно відчувається створення автором паралелі «фізичний світ (зрубане дерево, вколота рука) – духовно-емоційний стан (розчарування, поразка духу – проколота мрія)». Як уже зазначалося, для української ментальності характерним є асоціативне зближення понять «серце» і «кров», причому серце сприймається як джерело почуттів (і, відповідно, мрій). Отже, бінарма «проколов мрію» може бути варіантом пораненого серця – символу нещасливого кохання, або, матеріалізуючи мрію, автор намагається увиразнити свої почуття. Як і в інших розглянутих нами прикладах, образ кольки (колючки) побудовано завдяки актуалізації негативних образних конотацій [10, IV, с. 237]. На нашу думку, колька в наведених рядках стає авторським символом і самої зради, і дівчини, яка не виправдовує сподівань ліричного героя.

Символізація рози Т. Осьмачкою поетичних рядках «Я знов люблю царівну русокоосу, яку стрічають квіти та трава, вона ж, поцілувавши тільки розу, ховається за дерева» [12, с. 214–215] спирається на традиційні символічні значення цього флоризму (жіноча краса, веселість, здоров'я, пестоші), розвинуті на слов'янському ґрунті [7, с. 10], а також на концепцію символу в «класичному світі» (весна, любов, смерть).

В українській літературі на символіку троянди наклалася семантика народнопоетичних образів рути й калини. Т. Осьмачка ж засвоїв образ троянди вже в трансформованому вигляді. Отже, у наведених рядках троянда символізує абсолют краси. Нормативність образного вживання лексеми «троянда» як поетичного синоніма краси зафіксовано також СУМ [10, X, с. 298].

Символічного значення може набувати лексема «квітка». Авторський символ увібрив семантику таких народнопоетичних символів цнотливості, як рута, фіалка, біла лілея; християнський варіант – біла троянда (символ Богородиці й опосередковано невинності). Помітним є зв'язок авторського символу з обрядовими діями, пов'язаними з вінком (зірвати вінок – позбавити вінка):

«З дитячої коси зірвав, як вишню, рожеву квітку, першим цвітом пишну, а з неї чиста, весняна роса омила стегна злого ласуна!» [12, с. 96]; «Мамо, моя мамо, ні одна дівчина вінка не сплітала для твого сина <...> Мені не зривала найпершої квітки, і твій син не знає, чим весна пахуча...» [12, с. 76]. Отже, зірвати першу квітку означає «позбавити цноти». Це значення є домінантним у першому прикладі. У другому – асоціації, пов'язані з лексемами «вінок» і «квіти», дещо модифікуються: «сплітати вінок» і «зірвати квітку» – віддати перше кохання.

Створений автором образ дзвоників «І квіточку – дзвіночок вирвав з росою й почепив над серцем на одежі, і серце задзвонило силою сліпою у дзвоник той, що прикрашає межі. Воно забуло безнадійно, що в худоби гойдаються важкі з металу дзвони <...> А нас почує хто, поети бідолашні, що в мене серце сповнилось уваги для когось підробитися биком домашнім і дзвоником добитися уваги» [12, с. 179–180] існує у двох площинах – реальному світі й у духовно-емоційній сфері. Автор використовує прийом антитези, протиставляючи два алегоричні образи – поетів і худоби (цей образ символізує байдужих, душевно спорожнених людей). Оскільки поетам притаманна «тонка» і чуйна душевна організація, символічним відтворенням їхнього життєвого кредо, натхнення, голосу серця є дзвіночок, що прикрашає межі – вишуканий у своїй тендітності. Отже, наведений приклад – ще одна інтерпретація конфлікту поета й натовпу, чий голос – важкі з металу дзвони – надто «гучний» і «байдужий», заважає відчувати і співчувати особистій трагедії творчої людини.

Висновки. Типовою рисою ідіостилі Т. Осьмачки є використання символічних фаунонімів та орнітонімів із традиційним значенням. Часто автор вдається до використання народнопоетичних символів «вовк» і «ворон» як частини конструкції, що нагадує пісенний паралелізм. Орнітоніми «голубка», «орел», «зозуля» можуть уживатися як самостійні образи або дорівнювати міфологемам.

На семантичне наповнення образів-дендронімів у поетичній мові Т. Осьмачки впливає архаїчне синкретичне мислення, що зумовлює можливість метаморфоз. Автор використовує і традиційне значення народнопоетичних символів (наприклад, верби), створює власні (акація – символ кохання). Загалом поет уживає такі рослинні символи, як верба, калина, дуб, ромен-зілля, акація, дзвіночок, роза, а також родову назву «квітка» в символічному значенні. Уживання традиційних образів навіть під час тривалого перебування в еміграції свідчить про те, що названі фауноніми й «рослинні» символи є складниками ментальної бази, яка й має визначати етнічну належність митця.

ЛІТЕРАТУРА

1. Белехова Л.І. Архетип, архетипний смисл, архетипний образ у лінгвокогнітивному висвітленні (на матеріалі віршованих текстів американської поезії). *Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Філологічні науки (мовознавство)»*. 2015. № 3. С. 6–16.
2. Бондаренко Ю. Словесні символи-архетипи в поетичній творчості Юрія Іздрика: лінгвостилістичний вимір. *Рідний край*. 2014. № 2. С. 126–129.
3. Гоменюк О. Специфіка лінгвоментальних величин зі сфери фауни і флори у творах для дітей Є. Гуцала. *Мова і культура*. 2013. Вип. 16. Т. 6. С. 70–75.
4. Гордійчук О. Архетипи української ментальності: соціально філософський аналіз. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Серія «Філософські науки»*. 2018. Вип. 1(84). С. 15–19.
5. Дубравська З. Зооніми як окремі лексичні одиниці та як компоненти сталих виразів. *Young Scientist*. 2018. № 3.1. С. 51–52.
6. Єрмоленко С. Фольклор і літературна мова. Київ : Наукова думка, 1987. 245 с.
7. Костомаров М. Слов'янська міфологія. Київ : Либідь, 1994. 384 с.
8. Лисенко Н.О. Архетипні символи як детермінанти поетичної моделі світу. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Філологія»*. 2015. Вип. 73. С. 129–131.
9. Микитів Г.В. Трихотомія «символ» – «архетип» – «архетипний символ»: диференціація та кореляція понять. *Вісник Запорізького національного університету. Серія «Філологічні науки»*. 2017. № 2. С. 135–142.
10. Словник української мови : в 11 т. Київ : Наукова думка, 1970–1980.
11. Сметана І. Мовні засоби репрезентації рослинного світу в поезії В. Свідзінського. *Вісник Криворізького національного педагогічного університету. Серія «Філологічні студії»*. 2018. Вип. 17. С. 192–202.
12. Тодось Осьмачка. Поезії. Київ : Рад. письменник, 1991. 252 с.; Тресиддер Дж. Словарь символов / пер. с англ. Москва : ФАИР ПРЕСС, 1999. 448 с.
13. Тресиддер Дж. Словарь символов / пер. с англ. Москва : ФАИР-ПРЕСС, 2001. 448 с.
14. Урись Т. Архетип як естетична домінанта художнього вираження модусу національної ідентичності в сучасній українській поезії. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Філологія»*. 2016. Вип. 1 (35) С. 96–100.

REFERENCES

1. Bieliakhova L. I. (2015). Arkhetyp, arkhetypnyi smysl, arkhetypnyi obraz u lnhvokohnityvnomu vysvitlenni (na materialii virshovanykh tekstiv amerykanskoï poezii). [Archetype, archetypal sense, archetypal image in linguistic and cognitive perspective (Case Study of American Poetic Texts)]. *Naukovyi visnyk Drohobyt'skoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka. Serii: Filolohichni nauky (movoznavstvo)*, Vol. 3. P. 6–16 [in Ukrainian].
2. Bondarenko Yu. (2014). Slovesni symvoly v poetychnii tvorchosti Yurii Izdryka: lnhvostylistychnyi vymir. [Verbal symbols-archetypes in the poetic creation of Yuri Izdryk: the lingual-stylistic dimension]. *Ridnyi kraj*, Vol. 2. P. 126 – 129 [in Ukrainian].
3. Homeniuk O. (2013) Spetsyfika lnhvomentalnykh velychyn zi sfery fauny i flory u tvorakh dlia ditei Ye. Hutsala. [The specifics of linguo-mental quantities in the field of fauna and flora in the works for children of E. Gutsal]. *Mova i kultura*. Vol. 16. P. S. 70–75 [in Ukrainian].
4. Hordiichuk O. (2018) Arkhetypy ukrainskoi mentalnosti: sotsialno filosofskyi analiz. [Archetypes of the Ukrainian mentality: socio-philosophical analysis]. *Visnyk Zhytomyr'skoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka. Filosofski nauky*. Vol. 1(84). P. 15–19 [in Ukrainian].
5. Dubravska Z. (2018). Zoonimy yak okremi leksychni odyntsi ta yak komponenty stalykh vyraziv. [Zoonyms as separate lexical units and as components of constant expressions]. *Young Scientist*. № 3.1. P. 51–52 [in Ukrainian].
6. Yermolenko S. (1994) Folklor i literaturna mova [Folklore and literary language]. K.: Naukova dumka, 1987. 245 p. [in Ukrainian].
7. Kostomarov M. (1994). Slovianska mifolohiia. [Slavic mythology]. Kyiv: Lybid, 1994. 384 p. [in Ukrainian].
8. Lysenko, N. O. (2015). Arkhetypni symvoly yak determinant poetychnoi modeli svitu. [Archetypal symbols as the determinants of poetic model of the world]. *Visnyk Kharkiv'skoho natsionalnoho universytetu imeni V. N. Karazina. Serii «Filolohiia»*, Vol. 73. P. 129–131 [in Ukrainian].
9. Mykutyiv H. V. (2017). Trykhotomiia «symvol» – «arkhetyp» – «arkhetypnyi symvol»: dyferentsiatsiia ta koreliatsiia poniat. [Trichotomy «symbol» – «archetype» – «archetypal symbol»: differentia-

- tion and correlation of concepts]. *Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu. Filolohichni nauky*, № 2. P. 135–142 [in Ukrainian].
10. *Slovyk ukrainskoi movy: V 11-ty tomakh. (1970–1980)*. [Dictionary of the Ukrainian language: In 11 volumes]. Kyiv: Naukova dumka. [in Ukrainian].
  11. Smetana I. (2018). *Movni zasoby reprezentatsii roslynnoho svitu v poezii V. Svidzinskoho*. [Linguistic means of representation of the plant world in the poetry of V. Svidzinsky]. *Visnyk Kryvorizkoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu. Filolohichni studii*. Vol. 17. P. 192–202 [in Ukrainian].
  12. Osmachka, T. (1991). *Poezii [Poetry]*. Kyiv: Rad. pysmennyk, 252 p. [in Ukrainian].
  13. Tresidder Dzh. (1999). *Slovar simvolov [Dictionary of symbols]*. (Eng. trans.). Moskva: FAIR-PRESS, 448 p. [in Russian].
  14. Urys T. (2016). *Arkhetyp yak estetychna dominanta khudozhnoho vyrazhennia modusu natsionalnoi identychnosti v suchasni ukrainskii poezii*. [Archetype as an aesthetic dominant of artistic expression of the mode of national identity in modern Ukrainian poetry]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Serii: Filolohiia*. Vol. 1(35) P. 96–100 [in Ukrainian].